

ÅRSBERETNING 2019

INTET DEMOKRATI UDEN LIGESTILLING

D. 5. marts 2019 kunne Kvinderådet fejre sin 120-års fødselsdag – og hvilke 120 år, det har været for kvinders kamp for ligestilling! Valgret, lige adgang til uddannelse og fag, FNs kvinderettigheder, retten til ligeløn, barselsorlov, retten til at bestemme over sin egen krop – for bare at nævne nogle af de kampe, som Kvinderådet har deltaget aktivt i.

En dagsorden, der har fulgt Kvinde- rådet alle årene, er ligestilling og demokrati. 2019 var ingen undtagelse, men tværtimod et år, hvor den dagsorden blev ekstra vigtig pga. valg til både Folketing og Europa-Parlament. Kvinderådet satte med sin kampagne "Stem på en kvinde" fokus på den ulige repræsentation af kønnene i vores demokrati og kampagnen fik en del opmærksomhed.

Vi kunne glæde os over, at andelen af kvinder steg begge steder, men slet ikke nok. I EU-parlamentet krydsede vi for første gang de magiske 40 pct., mens det endnu ikke er sket i det danske Folketing. Her kom vi op på 2011-niveau igen med 39,1 pct. kvinder, og blandt ministrene i den nye regering så det temmelig skævt ud: Her er kun hver tredje kvinde.

Men hvorfor rykker det ikke mere for kvinder i politik? Det spørgsmål stillede vi både på Kvinderådets nytårskur og på vores generalforsamling – bl.a. med oplæg fra Drude Dahlerup og med Demokratikommissionens formand, Lisbeth Knudsen.

Vi kan se, at der er flere barrierer for kvinder i politik: Kvinder, der ytrer sig, chikaneres langt mere, ikke mindst på de sociale medier – og det får mange

til at holde sig væk fra debatten. Vi kan se, at valgsystemet udgør en række udfordringer for lige repræsentation, ligesom der er alt for få kvinder i partierne og på listerne. Det gør det svært at få valgt lige mange mænd og kvinder ind – også selvom vi vælgere faktisk sætter vores kryds ved en kvinde, når vi har muligheden: Vi vælger en større andel kvinder ind, end den andel, der er opstillet.

Forud for kommunal- og regionsvalget i 2021 er det alt sammen vigtige opmærksomhedspunkter for Kvinderådet.

Men der var andet end valg på dagsordenen i 2019: Vores ligestillingsfestival, Talk Town, rykkede bl.a. til Århus, som tog rigtig godt imod den. Internationalt opnåede vi gode resultater gennem vores partnerskaber i

Marokko og Egypten, ligesom vi var aktive i internationale fora både i FN og på europæisk plan.

Endelig var Kvinderådet i 2019 med til at sætte politisk fokus på behovet for en ny voldtægtslov, øremærket barsel og en barselsfond for selvstændige. Det politiske benarbejde ser vi forhåbentlig frugterne af i 2020.

Her er beretningen for 2019. Tak for samarbejdet og god læselyst!

Nanna Højlund
Forkvinde

UDVALGTE AKTIVITETER 2019

Januar	Nytårskur. Temaet var kvinders repræsentation i politik
Februar	Medlemssalon hos Dansk Magisterforening. Valgdebat
Marts	Fejring af Kvinderådets 120-års fødselsdag for organisationerne i Kvindernes Bygning Deltagelse i FNs kvindekommissions samling i New York. Generalforsamling og 120-års fødselsdagsfejring. Oplæg fra Institut for Menneskerettigheder og Demokratikommissionen.
April	"Stem på en kvinde"-valgbar i København
Maj	Talk Town København. Kvinderådet afholdt bl.a. en valgdebat med deltagelse af Yildiz Akdogan (S), Rasmus Jarlov (K), Simon-Emil Ammitzbøll-Bille (LA), Sofie Carsten-Nielsen (R), Carl Valentin (Ø), Rosa Lund (Ø) og Kashif Ahmed (Å). I alt var der ca. 100 events/talks og ca. 3000 besøgende på årets Talk Town. "Stem på en kvinde"-valgbar i Århus "Stem på en kvinde, mand!". Valgevent i Fredericia med Eva Kjer Hansen (V), Karina Lorentzen (SF) og Lotte Rod (R)

Juni	Folkemødet på Bornholm. Kvinderådet var med-arrangør af to events, bl.a. om FNs kvindekonvention, CEDAW.
Juli	Deltagelse i High Level Political Forum (HLPF) i New York, som overvåger Danmarks efterlevelse af verdensmålene.
September	Repræsentantskabsmøde. Temaet var "EU som motor for ligestilling". Ligestillingsminister Mogens Jensen deltog sammen med generalsekretær for European Women's Lobby, Joanna Maycock. Morgen-event "Rise and Shine" med Joanna Maycock. Ca. 70 deltagere i DJØFs kantine. Talk Town Århus. Ca. 40 events og 1000 besøgende.
Oktober	Medlemssalon om Jomfruhinde-myten arrangeret af Dansk Jordemoderforening og Danske Kvindelige Lægers Forening.
November	Talk Town Albertslund
	Derudover besøg af og hos vores partnere fra Marokko og Egypten samt oplæg for delegationer fra Tjekkiet, Tunesien, Pakistan, Macau, Bhutan, PES Women og en delegation fra DIPD ifm. Folkemødet. Møder i netværkene Det Nationale Voldsobservatorium og Mainstreamingsnetværket, som Kvinderådet er sekretariat for.

'STEM PÅ EN KVINDE'

Op til Folketings- og Europaparlamentsvalg i maj/juni 2019 kørte Kvinderådet kampagnen "Stem på en kvinde". Formålet med kampagnen var at sætte fokus på den ulige repræsentation af kønnene i politik. Kampagnen blev skudt i gang med et debatindlæg i Politiken d. 2. april 2019, hvor forkvinde Nanna Højlund især fremførte to pointer:

1) Lige repræsentation er vigtigt, fordi det betyder en bedre afspejling af befolkningens sammensætning.

Det er godt for demokratiet. 2) En lav repræsentation af kvinder betyder, at vi mister vigtigt talent. Hvis vi ikke får kvinder til at deltage i demokratiet på lige fod med mænd, mister vi det talent, som kvinder repræsenterer.

Kampagnen, der kørte fra 2. april til folketingsvalget d. 5. juni, bestod af fire spor:

1) Et grafisk udtryk bl.a. til coverbilleder på Facebook og trykt på klistermærker.

2) En vælger-service, hvor partiernes ligestillingsordførere redegjorde for partiernes holdninger til vigtige ligestillings-spørgsmål; bl.a. samtykkelov og ligeløn.

3) En SoMe-kampagne, hvor 32 kendte og ukendte profiler fortalte, hvorfor de ville stemme på en kvinde.

4) Valgkamps-arrangementer forskellige steder i landet, fx en fællesuddeling i Kolding med Eva Kjer Hansen (V), Karina Lorentzen (SF) og Lotte Rod (RV), to valg-barer i Århus og København samt en valgdebat på Talk Town København.

Resultater

- God medie-dækning af "Stem på en kvinde"-kampagnen. Kvinderådet blev interviewet i Aftenshowet, på TV2 News, i Sjællandske medier, Jyllands-Posten og DR Radio Nordjylland og kampagnen blev omtalt i adskillige andre medier bl.a. gennem en Ritzau-nyhed.

- God trafik på de sociale medier og mange nye følgere på Facebook, Instagram og Twitter. Fx havde et enkelt opslag på Facebook alene en rækkevidde på knap 15.000 personer. På Twitter nåede 10 tweets mere end 5.000 personer, og på Instagram havde vi i snit en rækkevidde på 2000 personer om ugen i perioden.

- Optræk af over 7000 "stem på en kvinde"-klistermærker, som blev uddelt.

I Kvinderådets Styrelses evaluering af kampagnen "Stem på en kvinde" blev det konkluderet, at det var en stor fordel at starte kampagnen op i god tid før valget blev udskrevet. Da der først var tryk på knappen, var det svært at trænge igennem til medierne og især få arrangementer stablet på benene. Dog lærte vi også, at vi skal starte arbejdet for lige repræsentation langt tidligere, allerede før partierne opstiller deres kandidater. Når først opstillingslisterne er lavet, er det nemlig svært at rykke nævneværdigt på kønsfordelingen.

TALK TOWN – FLERE STEDER I LANDET

For fjerde år i træk var Kvinderådet med-arrangør af ligestillingsfestivalen Talk Town. I 2019 blev festivalen både afholdt i København d. 9.-11. maj, i Århus d. 28. september og Albertslund d. 31. november.

Valget blev udskrevet få døgn inden Talk Town København, og det gjorde vores åbnings-valgdebat både aktuel og velbesøgt. I alt var der ca. 3000 besøgende i København, og ca. 100 events. I Århus blev Talk Town afholdt som en en-dags festival lørdag d. 28. september på Folkestedet. Der var ca. 1000 besøgende og over 40 events. Dagbladet Information stod bl.a. bag en debat om samtykke, som trak fulde huse.

Strategien med at prøve at rykke Talk Town ud i landet har lært os en del. Der ER et publikum til arrangement-

er, der handler om køn, ligestilling og feminisme. Særligt blandt unge kvinder, men i Århus lykkedes det faktisk også at tiltrække et mere blandet publikum, hvad angår alder og køn. Dog er det ressourcekrævende at komme ud i landet som festival; Det er svært – med de få ressourcer, som Talk Town har – at understøtte de frivillige kræfter ordentligt, især på afstand. Det taler for, at Talk Town i stedet skal indgå samarbejder med andre arrangører for derigennem at komme ud i landet med debatter og events om køn og ligestilling.

Resultat

- I alt ca. 4000 besøgende og ca. 150 events på Talk Towns tre festivaler.

KVINDERÅDETS POLITISKE ARBEJDE I 2019

I 2019 fyldte FNs kvindekonvention, CEDAW, 40 år. Samtidig begyndte forberedelserne til Danmarks 9. eksamination i konventionen, som finder sted i 2020.

Kvinderådet udformede i 2019 en skyggerapport og indsendte input til den FN-komite, der skal eksaminere regeringen i Kvindekonventionen. Det arbejde har ikke mindst været forankret i Mainstreamingsnetværket og Det Nationale Voldsobservatorium, som Kvinderådet er sekretariat for.

Blandt flere ting udtrykte Kvinderådet bekymring over:

- at Kvindekonventionen ikke er indkorporeret i dansk lov, og derfor er ukendt for de fleste danskere
- kvinders lave politiske deltagelse, særligt i kommunalpolitik.
- regeringens køns-neutrale tilgang til partnervold og den manglende retssikkerhed for voldtægts ofre.

- status quo ift. kvinder i ledelse.
- tilbagegang for kvindeligt iværksætteri.
- et kønsbestemt løngab på ca. 15 pct. og manglende åbenhed om løn, der gør det svært at tjekke, om man får ligeløn.
- utilstrækkelig undervisning i seksuel sundhed og ligestilling i grundskoler og på ungdomsuddannelser. Lærerne bør fx uddannes bedre, og seksualundervisning bør være obligatorisk på ungdomsuddannelserne.

Mange af de emner prægede også Kvinderådets øvrige politiske arbejde i 2019. Kvinderådet var bl.a. med til at sætte fokus på behovet for en ny voldtægtsbestemmelse baseret på samtykke, for øremærket barsel til begge forældre og for en barselsfond for selvstændige. Alle dagsordener var vi med til at løfte i tæt alliance med medlemsorganisationer og andre samarbejdspartnere.

I 2019 kunne vi glæde os over følgende politiske **resultater**:

- 1. april 2019 trådte en ny straffelovsbestemmelse i kraft, der kriminaliserer psykisk vold.
- Justitsministeren satte i 2019 et arbejde i gang for at få udformet en ny voldtægtsbestemmelse.
- I juni vedtog EU-landene et nyt orlovsdirektiv, der bl.a. øremærker to måneders orlov til begge forældre.
- Den nye regering og dets støttepartier blev enige om et forståelses-papir, der forpligter regeringen på at lave en ny voldtægtsbestemmelse baseret på samtykke.
- En finanslov for 2020, der både satte penge af til flere pladser på kvindekrisecentre og til en barselsfond for selvstændige.

INTERNATIONALT

EGYPTEN

KØN OG LIGESTILLING PÅ SKOLESKEMAET

De seneste to år har Kvinderådet – med støtte fra Civilsamfund i Udvikling (CISU) – samarbejdet med vores egyptiske partnerorganisation, Tadwein, om at få køn og ligestilling på skoleskemaet i Egypten. Tadwein har bl.a. afholdt træningsforløb for lærere og elever fra skoler og organisationer i forskellige dele af landet. De har udviklet et undervisningsmodul og en manual med viden og metoder til at tackle emner som diskrimination, kønsbaseret vold, kvindelig omskæring og børneægteskaber. Der er et stort behov for dette – ikke mindst i landområder, hvor piger og kvinder er meget udsatte.

Resultater

- Udvikling af et undervisningsmodul og en manual med viden og metoder til at tackle emner som diskrimination, kønsbaseret

- I alt 361 lærere og undervisere er nået med træningsforløbet i en to-årig periode samt 546 unge i alderen 11-17 år. Det er flere end oprindeligt planlagt, hvilket bl.a. skyldtes stor interesse fra ministerier samt lokale og internationale NGO'er.

Projektet blev afsluttet i januar 2020, hvor Tadwein afholdte en konference for at dele erfaringer og resultater fra projektet med undervisere, civilsamsfundsaktører og beslutningstagere – herunder med deltagelse fra det egyptiske undervisningsministerium. Tadwein har fået produceret en video om projektets resultater, der kan ses på deres Facebookside: <https://www.facebook.com/watch/?v=1022295534801131>

BEKÆMPELSE AF KVINDELIG OMSKÆRING (FGM)

I 2019 fortsatte vi vores arbejde med at bekæmpe kvindelig omskæring i Egypten, som er støttet af KVINFOs

ligestillingsprogram under Dansk Arabisk Partnerskabsprogram (DAPP). Igen sammen med Tadwein, som er

vores mangeårige partner i Egypten. Projektets fokus er at bekæmpe kvindelig omskæring i Egypten – internationalt betegnet "Female Genital Mutilation" (FGM). I Egypten er 92% af alle kvinder, som er eller har været gift, blevet omskåret – og 70% af alle indgreb foretages af læger. FGM er forbudt ved lov, og staten har i en lang række initiativer forsøgt at nedbringe tallene siden 90'erne, dog uden synlige resultater. En årsag er, at stort set alle initiativer har fokuseret på de medicinske konsekvenser af FGM fremfor de rettighedsmæssige. Det betyder, at det i dag primært er læger, der udfører indgrebet. Kort sagt, har forføjede kampagnebudskaber været med til at cementere og legitimere den uhyrlige praksis, idet det nu foregår under "forsvarlige rammer".

Resultater

- Etablering af en "FGM Task Force", der samler aktører fra det egyptiske civilsamfund og koordinerer initiativer. Det er lykkedes denne task force at lægge pres på den egyptiske regering for at tage nye initiativer til at bekæmpe FGM. Den egyptiske regering har således lanceret en ny strategi til bekæmpelse af FGM.

- God pressedækning af Tadweins kampagner imod FGM, som både foregår online og med opsøgende arbejde på gaderne i Egypten. I en af kampagnerne på SoMe udtalte kendte egyptiske læger, at de fordømte FGM, og opfordrede forældre til ikke at lade deres døtre omskæres.
- Samarbejde med læger og medicinstuderende for at skabe større viden om FGM og vise omverdenen de mange læger, som ikke vil udføre FGM. Samarbejde med medicinske fakulteter i forskellige dele af landet om at introducere materiale om FGM i pensum for medicinstuderende, hvilket ikke på nuværende tidspunkt indgår i medicinstudiet og kan forklare den store mangel på viden, der er blandt medicinstuderende og læger.

I august 2019 var projektleder Kristine Rømer og styrelsesmedlem Signe Vahlun på projektbesøg i Egypten. Her deltog de bl.a. i træningsforløb, som er en del af Kvinderådets projekter under CISU og DAPP.

MAROKKO

BEKÆMPELSE AF VOLD MOD KVINDER

I 2019 fortsatte vi vores arbejde med at bekæmpe vold mod kvinder i Marokko i samarbejde med den marokkanske organisation Lddf-Injad. Vi arbejder med fortalervirksomhed, kapacitetsopbygning af krisecentre og rådgivningscentre samt bevidstgørelse af unge og marginaliserede befolkningsgrupper. Samarbejdet er støttet af KVINFOs ligestillingsprogram under Dansk-Arabisk Partnerskabsprogram (DAPP).

Et af vores fokusområder er at styrke dokumentationen af vold mod kvinder, som er et udbredt fænomen i Marokko. 54,4% af kvinder har været udsat for partnervold, viser nye undersøgelser.

Et andet fokusområde er fortalervirksomhed. I 2018 fik Marokko en ny lovgivning om vold mod kvinder, som bl.a. gjorde seksuel chikane strafbart. Men andre former for seksuel vold er ikke dækket af loven – fx er voldtægt indenfor ægteskabet ikke ulovligt. Det er et stort problem i Marokko og er meget tabubelagt. Lddf-Injad bruger den nye lov som løftestang

til at adressere kønsbaseret vold og statens ansvar.

Resultater

- Indsamling af statistik fra kvindekrisecentre og rådgivningscentre over hele landet og lancering af årlig dokumentationsrapport. Kvinderådets projektleder Kristine Rømer deltog i lanceringen af rapporten den 22. november 2019, som fik stor opmærksomhed i de marokkanske medier. Lddf-Injads budskab var, at volden er kønnet og at staten skal tage ansvaret på sig bl.a. ved at finansiere kvindekrisecentre, lave bedre lovgivning og sikre, at alle relevante myndigheder lever op til lovgivningen.
- Træningsforløb for 150 unge på skoler, universiteter og ungdomscentre i Marokko med fokus på viden og metoder til at forebygge kønsbaseret vold, herunder fokus på at bekæmpe stereotype kønsnormer.

- En karavane, som Lddf-Injad afholdt i juli 2019 i et udsat område i det nordlige Marokko (Rif regionen). Karavanen er en metode til at nå ud til udsatte befolkningsgrupper, der ikke kender deres rettigheder, og hvoriblandt vold mod kvinder er et udbredt problem og meget tabubelagt. Karavanen nåede i 2019 ud til 429 personer, som bl.a. fik rådgivning og blev informeret om deres

rettigheder – herunder den nye lov om vold mod kvinder fra 2018, som mange befolkningsgrupper i Marokko slet ikke kender til.

I marts 2019 deltog projektleder Kristine Rømer i en podcast, hvor hun fortalte om vores arbejde i Egypten og Marokko. Du kan høre podcasten her: <https://www.dapp.dk/podcast/maend-og-maskulinitet-i-den-arabiske-kvindekamp/>

DET EUROPÆISKE ARBEJDE

Af næstforkvinde Line Gessø Hansen

Kvinderådet er medlemmer og medstiftere af Den Europæiske Kvindelobby (EWL); En organisation, der bliver lyttet mere og mere til i EU. Kvinderådet er desuden repræsenteret i ØSU, som er det økonomiske og sociale udvalg i EU, som skal høres inden vedtagelsen af regler. Der er i alt ni danske medlemmer af ØSU.

Den europæiske kvindelobby (EWL) arbejder på tværs af EU-landene med at fremme ligestilling gennem kampanjer og politisk lobbyarbejde.

I 2019 har der været et særligt fokus på kvinder i politik og herunder valget til Europa-Parlamentet. Og her var der også et mærkbart fremskridt at spore; kvinde-andelen steg med hele 4 procentpoint fra 36,4 pct. kvinder til

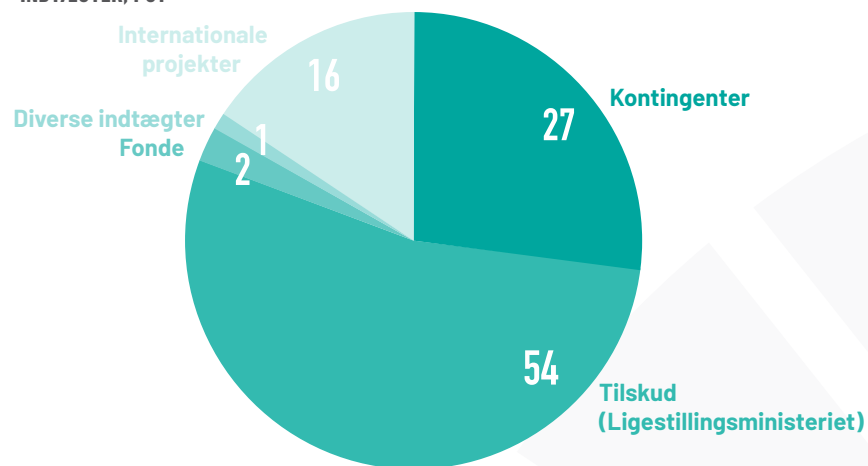
40,4 pct. i parlamentet.

Derudover blev Ursula von der Leyen udpeget som Kommissionsformand – den første kvinde på den post nogensinde og tilmed en kvinde, der fra start har sat ligestillingen højt på dagsordenen. Det er meget positivt, inspirerende og indgyder håb hos os alle.

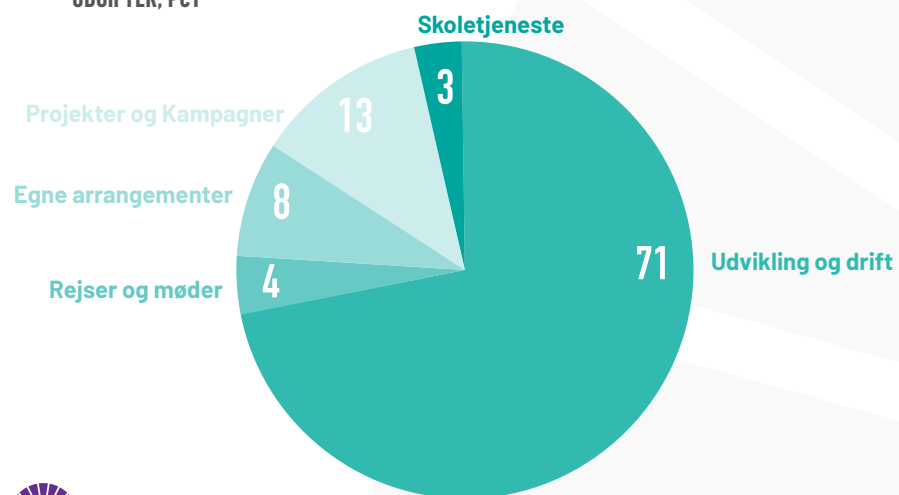
Den europæiske kvindelobby har i 2019 desuden arbejdet med at udvikle et bud på en feministisk økonomi for Europa. Der er nu lavet en rapport "The Purple Pact", som bl.a. beskriver, hvordan man kan værdisætte det ulønnede omsorgsarbejde <https://www.womenlobby.org/Purple-Pact-Its-Time-for-a-Feminist-approach-to-the-Economy?lang=en>

KVINDERÅDET 2019 – I TAL

INDTÆGTER, PCT

UDGIFTER, PCT

STYRELSEN

Nanna Højlund, FOA (forkvinde)
Line Gessø Storm Hansen, Dansk Sygeplejeråd (næstforkvinde)
Anette Creutzberg, Soroptimist International Danmark
Bayan Gubrail, Gender Equality Center
Inge Henningsen, Foreningen for Kønsforskning i Danmark
Juliane Marie Neiendam, Ingeniørforeningen IDA
Karin Jønsson, Jordemoderforeningen
Lea Friedberg, Dansk Magisterforening
Lise Holmfjord, Dansk Kvindesamfund
Mette Marie Yde, Danner
Mona Savran, Danske Kvindelige Lægers Forening
Shideh Pourzadeh, Zonta
Signe Bøgelund Vahlun, LOKK – Landsorganisationen af Kvindekrisecentre
Ulla Moth-Lund Christensen, HK Danmark
Yildiz Akdogan, Socialdemokratiet

SEKRETARIATET

Hanne Pedersen, administrativ medarbejder
Helena Gleesborg Hansen, projekt- og kampagneleder bla. på "Stem på en kvinde".
Kristine Rømer, projektleder på Kvinderådets projekter i Egypten og Marokko
Lise Johansen, Direktør
Rikke P. Johansen, projektmedarbejder (1. september 2019 – 31. januar 2020)
Sara Hornum Inanloo, projektmedarbejder (1. april – 31. juni 2019)

MEDLEMSORGANISATIONER

Afghansk Kvindeforening i Danmark, BUPL, Danner, Dansk Journalistforbund, Dansk Kvindesamfund, Dansk Magisterforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Baptisters Kvindeforbund, Danske Kvindelige Lægers Forening, De grønne pigespejdere, DJØF, Den Irakiske Kvindeforening i Danmark, Det Radikale Venstres Ligeretsudvalg, Enhedslistens Kvindeudvalg, Fag og Arbejde (FOA), Fagligt Fælles Forbund (3F), Forbundet Arkitekter og Designere, Foreningen for Kønsforskning i Danmark, Foreningen Sex og Samfund, Frelsens Hærs Kvindekreds, Gender Equality Center, Gymnasieskolernes Lærerforening, HK Danmark, Ingeniørforeningen i Danmark (IDA), Jordemoderforeningen, KFUK's Sociale Arbejde, Kost og Ernæringsforbundet, Kurdisk Kvinde Forening, Kvindelige Kunstneres Samfund, Kvindemuseet i Danmark, Kvinder i Musik, Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), OASIS - behandling og rådgivning for flygtninge, Socialistisk Folkepartis Ligestillingsudvalg, Socialdemokraternes Ligestillingsnetværk, Socialpædagogernes Landsforbund, Soroptimist International - Danmarks Unionen, Venstre, Virksomme Kvinder, Wizo i Danmark og Zonta Danmark.

Niels Hemmingsens Gade 10
1153 København K.
(+45) 3312 8087
kvr@kvinderaad.dk

kvinderaadet.dk